

Un país pobre

“Hem atorgat el poder, sempre, metòdicament, als mateixos que ens han espoliat, ens han mantingut en la pobresa, i ens han fet creure que érem rics. Als autors intel·lectuals i polítics de la lletra de l'himne i, sobretot, als seus beneficiaris a Madrid. Que santa Llúcia no ens conserve massa temps aquesta prodigiosa vista.”

Ja fa algunes setmanes que als diaris de la ciutat de València sovintegen, pel que he vist, elucubracions diverses sobre la condició de pobres o de rics dels valencians. Vull dir dels valencians com a conjunt o país o societat, és clar, que de pobres i rics individualment i relativament, en tenim més o menys en la mateixa proporció que qualsevol altre territori de l'estil del nostre. La qüestió és, si bé es mira, una considerable novetat, perquè la imatge pública que els valencians han vist projectada sobre ells mateixos durant moltíssim temps, i la que els agrada assumir com a real, és una imatge de país passablement satisfet i pròsper, un país d'abundància, un país ric. La imatge de l'Exposició del 1909, i de la lletra de l'himne que el senyor Joan Lerma i companyia van fer aprovar com a oficial a les corts valencianes, aigua que canta a les séquies, felicitat hortícola i els paradisos de riberes. Sempre ha estat una extensíssima i anestèsica mentida (el 1909, i el 1919, i el 1929 els valencians emigraven en massa, de pur pobres), però ara es nota molt més. Ara, en l'ordre jeràrquic dels diners de l'Europa de Brussel·les, que és la nostra, resulta que hi ha una ratlla que divideix els qui són prou rics per pagar, o almenys per no cobrar, i els qui són prou pobres per tenir dret al manà comunitari. I els valencians estem per sota de la ratlla: com Grècia, Sicília i Calàbria, com Sardenya i Galícia, com Portugal, Andalusia, l'ampla Castella i, fins fa pocs anys, la verda Irlanda.

O siga, que som part de l'Europa pobra, no de la rica: per això cobrem, i no paguem. I mentrestant, el nostre petit govern regional d'ara, tal com feia el d'abans, s'esforça simultàniament per fer-nos creure que som una regió que avança en marxa triomfal (ja fa molt anys, per tant, que avancem en marxa triomfal: recorden la lletra de l'himne), i simultàniament que, gràcies als seus il·luminats esforços a Madrid o a Brussel·les, cobrem la subvenció pròpia dels que no han avançat prou. Una curiosa comèdia, que aquests últims anys arriba a la categoria de sainet grotesc i no bilingüe. Som rics que, astutament, es fan els pobres? O som pobres que, estúpidament, es creuen rics? La realitat, però, és extremadament simple: si

fa vint anys o trenta, posem per cas, els valencians ocupàvem el número tres o quatre en llista de regions o territoris d'Espanya, ara som al lloc deu o onze, si no vaig errat, i perdent posicions regularment. En tots els indicadors que vostès vulguen: renda per càpita, renda familiar, salaris, o qualsevol altre. I a mi em sembla molt bé que els altres hagen pujat i siguen cada dia més rics: aragonesos, navarresos, càntabres o qui siga. Però, alerta, la cosa còmica o tràgica és que la nostra fantasia és una il·lusió mortal: estem en la mitjana espanyola, o lleugerament per sota, formem part més de la colla dels pobres que de la colla dels rics, però, a Espanya, paguem com si fórem tan rics com nosaltres mateixos no ens cansem de pensar. El dèficit fiscal del País Valencià, dins del regne d'Espanya, és un dèficit d'opulència escandalosa, un dèficit de rics. Com ha estat sempre, i com ningú —ningú amb poder real, ni PSOE ni PP ni la Confederació Empresarial— fa absolutament res per canviar. I així van les coses com van, i el senyor Aznar, castellà de la Castella que cobra doblement i triplement, ja ens ha vingut a dir fa uns dies que l'estat no ens deu ni un duro, que paguem i callem, i que no cal que protestem de res, perquè els nostres problemes ja estan tots resolts en el seu pensament etern. La realitat, com és habitual, no té cap importància. I els prohoms del PP, i els empresaris, van aplaudir amb el cor content i l'ànima submissa.

La realitat. en tot cas, és que ens l'hem ben guanyada, la nostra condició de cornuts, apallissats, i que paguen el beure. Per simple fantasia, en primer lloc: pel gust de creure'ns rics de cinc duros i tartaneta, per no recordar o no voler saber que hem estat sempre un país pobre, de llauradors pobres i jornalers pobres, i cases pobres i pobles pobres, d'emigrants pobres, i fins i tot de rics que la gran majoria no eren rics sinó una mica menys pobres que els altres. I en segon lloc, per simple submissió: hem atorgat el poder, sempre, metòdicament, als mateixos que ens han espoliat, ens han mantingut en la pobresa, i ens han fet creure que érem rics. Als autors intel·lectuals i polítics de la lletra de l'himne, i sobretot, als seus beneficiaris a Madrid. Que santa Llúcia no ens conserve massa temps aquesta prodigiosa vista.